

(ก)

ชื่อ เรื่องวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยงานหัตถกรรม

ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง : ศึกษากรณีทอผ้า ณ หมู่บ้าน
พระบาทห้วยต้ม จังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน

นางสาวมาลี ศรีศฤงคาร

วิทยานิพนธ์

เศรษฐศาสตร์มหัพัตติ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง หมู่บ้านพระบาทห้วยต้มก็คือ
ปัญหาความยากจน ชาวเขาเหล่านี้มีรายได้ครัวเรือนต่ำมาก มีผลกระทบโดยตรงและ
โดยทางอ้อมต่อปัญหาการขาดการศึกษาหรือการศึกษาต่ำ ปัญหาสุขภาพอนามัยซึ่งใน
ขณะนี้อยู่ในลักษณะที่น่าเป็นห่วงปัญหาที่ตามมาคือ ทว่าอย่างไรจึงจะทำให้ชาวเขาเหล่านี้
นี้มีรายได้ครัวเรือนสูงขึ้น ภายในกรอบวิธีการดำรงชีวิตของเขาที่เป็นอยู่ สถาบันวิจัย
วิทยาศาสตร์สุขภาพได้ตระหนักและเล็งเห็นปัญหานี้และพบว่า การทอผ้าด้วยมือได้มีอยู่แล้วใน
หมู่บ้าน ดังนั้นสถาบันฯ จึงได้ใช้งานทอผ้าเป็นหนทางที่จะยกระดับรายได้ครัวเรือนโดย
การส่งเสริมชาวเขาให้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าทอด้วยมือที่เรียกว่า "ผ้าชิ้นเปลือกไม้" ขึ้นมาสถาบันฯ
ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านวัตถุดิบและการตลาด คำถามทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิด
ขึ้นก็คือ ในระยะยาวแล้วสินค้า "ผ้าชิ้นเปลือกไม้" ยังคงขายได้และสามารถช่วยยก
ระดับรายได้ครัวเรือนของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้หรือไม่

ดังนั้นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษานี้ก็เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของสินค้า
หัตถกรรมดังกล่าว ในการยกระดับรายได้ครัวเรือนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงหมู่บ้าน
พระบาทห้วยต้ม โดยเน้นปัญหาการผลิต การตลาด และผลตอบแทนของชาวเขาผู้ผลิต

ผลการศึกษาพบว่าในระยะแรกของการส่งเสริมการผลิต ชาวเขาผู้ผลิตได้
ผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง ต่อมาเมื่อสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพถอนตัวไป ความ
ต้องการผลิตภัณฑ์ก็ลดต่ำลงไปโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเทียบกับกำลังการผลิตที่สามารถ

ผลิตได้ ซึ่งกำลังขยายตัวราคาผลิตภัณฑ์ก็ลดลงตาม ผลตอบแทนต่อหน่วยลดลง ทำให้ รายได้ครัวเรือนต่อเดือนของชาวเขาจากการทอผ้าลดลงด้วย สาเหตุของการลดลง ในความต้องการซื้อเพราะว่า ชาวผู้ทำหน้าที่การตลาดและส่งเสริมการตลาด ปัญหา คุณภาพสินค้าตกต่ำ ปัญหาการออกแบบไม่ตรงกับรสนิยมของผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาการ แข่งขันจากสินค้าคู่แข่ง จึงทำให้ความต้องการโดยส่วนรวมลดลง

โครงสร้างของอุตสาหกรรมทอผ้า หมู่บ้านพระบาทห้วยต้ม ไม่สอดคล้องกับ หลักการผลิตในเชิงพาณิชย์ นอกจากนี้โครงสร้างการกำหนดราคาผลิตภัณฑ์นั้น ผู้ผลิต เป็นผู้เสียเปรียบ ราคาส่วนใหญ่จะถูกกำหนดโดยพ่อค้าคนกลางในเมือง โดยที่ชาว บ้านผู้ผลิตมีอำนาจการต่อรองต่ำซึ่งสามารถจะสังเกตได้จากส่วนเหลือระหว่างราคา ขายส่งที่ชาวบ้านได้รับกับราคาขายปลีกของพ่อค้าคนกลาง

การที่จะขยายตลาดผ้าขึ้น เปลือกไม้ให้กว้างขวางขึ้นและสามารถแข่งขันกับ สินค้าคู่แข่งได้จะต้องมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ดี มีสินค้าที่มีคุณภาพดีสอดคล้อง กับความต้องการของตลาด คุณภาพจะต้องสม่ำเสมอ มีการผลิตที่มากพอ ปริมาณ การผลิตจะต้องแน่นอน ซึ่งจะสามารถดำเนินการให้สำเร็จได้ด้วยการอาศัยความรู้ ในเรื่อง เทคนิคการผลิตอย่างดี และการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ชาวเขามีเทคนิคการ ผลิตในระดับต่ำไม่เข้าใจรสนิยมลูกค้าและตลาด ชาวมีความรู้ในเรื่อง การออกแบบ การจัดการและเงินทุน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็เป็นข้อเสนอแนะทางนโยบายเพื่อช่วย เหลือชาวเขาจึงควรที่จะมุ่งใจให้การสนับสนุนองค์การ เอกชนที่มีความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการผลิตการตลาด และการจัดการทางด้านนี้ เข้ามาลงทุนผลิต ผ้าทอกระเหรี่ยงโดยอาศัยแรงงานจากชาวเขาในหมู่บ้าน.

After the institute ceased its support, the product demand was reduced while the supply had been being expanded. Thus the price of this product decreased and the return per unit declined and caused lower household incomes. It was also found that the reduction of demand was caused by lacking of organizations who conducted market management and promotion, low quality, poor designs irrelevant to the consumers' tastes as well as competition from other substitutes.

The structure of weaving industry at Phra Bat Huay Tom Village was not completely related to the principle of commercial production. Besides, The structure of price determination did not favor the villagers. The price was determined mainly by middlemen in towns with less bargaining power from the producer side. This could be observed from the margins between the wholesale prices received by the villagers and retail prices by the middlemen.

To make "Pa-Sin-Pluag-Mai" product marketable and compete well against its various substitutes, advertisement, high and uniform quality relevant to the demand, and steady and sufficient quantity are essential for the production at Phra Bat Huay Tom. To accomplish the requirements, high technical knowledge and efficient management are inevitably required. The villagers have low level of technical knowledge, poor perspective of consumers' tastes and marketing, substantially insufficient capital, and poor management skill and knowledge of designing. Therefore private organizations who have skills and experiences in production, marketing, and management of this type of the product should be induced and encouraged to invest and produce the product by using labor from the villagers.

(ข)

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ที่สำเร็จลุล่วงด้วยดีนี้ เป็นผลจากความกรุณาอย่างยิ่ง
ของ อาจารย์ดร. ทรงศักดิ์ ศรีบุญจิตต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ศิริพูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัญญา กุณฑิกานุจน์
ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบคุณมูลนิธิส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชาวเขา (ในพระบรมราชานุเคราะห์)
ที่ได้ให้ประสบการณ์การทำงานที่มีคุณค่าอัน เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าเขียน
วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ขอขอบคุณสถาบันวิจัยชาวเขาที่เป็นแหล่งค้นคว้าสนับสนุน
ข้อมูลด้านชาวเขา ขอขอบคุณศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดลำพูน
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยพระบาทห้วยต้ม คุณสิทธิ นวลโย
และ คุณสุรัชย์ กิตติโกสินทร์ ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกใน
การจัดเก็บข้อมูล ขอขอบคุณอีกหลาย ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ และเป็นกำลัง
ใจจนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ซึ่งข้าพเจ้าไม่อาจจะกล่าวนามได้ทั้งหมดและที่จะ
ขาดไม่ได้ก็คือ ชาวบ้านพระบาทห้วยต้มทุกท่าน ขอได้รับคำขอบคุณอย่างยิ่ง
(ตาปลีโตะโตะ) จากข้าพเจ้าด้วย สำหรับข้อบกพร่องใด ๆ ข้าพเจ้าขอย
น้อมรับแต่ผู้เดียว และความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้คุณพ่อ
คุณแม่ และครูบาอาจารย์ที่ได้ให้คำแนะนำอบรมสั่งสอนแต่สิ่งที่ดีงามตลอดมา.

มาลี ศรีศฤงคาร

พฤษภาคม 2530